

PAN NAKLADATEL

STRŮJCE SNŮ

MILOSLAVA ERIKA VESELÁ

Strůjce snů

Pan Nakladatel, 2016

© Miloslava Erika Veselá, 2016

ISBN 978-80-87947-08-1

1. Hodina smrti

7. května

Kolem čtvrté hodiny ráno se lidské tělo nachází na krok od smrti. Krevní tlak se sníží. Mozek je zásobován minimem krve. Tělesné funkce poklesnou. Je to kritická chvíle, ve které dochází k největšímu počtu úmrtí. Čtvrtá hodina ranní je magický okamžik, kdy ve vodách spánku dosahujeme až na samé dno, a zatímco se duše vznáší ve snových proudech nevědomí, blíží se ještě stále živé a tepající tělo tomu, jak jednou bude vypadat, až dojde k jeho úplnému oddělení od duše na vlakové stanici, která čeká každého z nás a které – neznajíce její pravé jméno – přezdíváme *Konečná*. Ve čtyři hodiny ráno si naše tělo znovu a znovu zkouší, jaké to bude, až jednou opustí tento svět. Je jako holčička, která vždy v mámině nepřítomnosti zaběhne do skříně, vyloví z ní staré svatební šaty a už po kolikáté s lehkým mrazením v zádech zažívá pocit, že si ji někdo (nepochybně mladý, krás-

ný a statečný) odvádí směrem k oltáři a k novému, dosud nepoznanému životu. Je to vlastně prazvláštní ironie, že se můj příběh tolik točí kolem čtvrté hodiny ranní, když není o smrti.

Začalo to rok a dva měsíce zpátky, když mě ve čtyři ráno vytrhl ze spánku zvonící mobil. Probudil jsem se téměř okamžitě. Na sluch se těžká, otupující deka hodiny smrti nevztahuje. Nebylo to však dostatečně rychle na to, aby se mi zvonění nezamotalo do právě končícího snu, který měl navíc poněkud intimní povahu. Procházel jsem v něm nahý zamlženou krajinou a něco hledal. Nosem jsem zavětril jemnou vůni, která mě rozechvívala. Snažil jsem se ji sledovat; občas sílila, jindy se téměř vytrácela. Hledání jejího zdroje mě vzrušovalo. S tělem napnutým jako luk jsem se plížil studenou loukou, na níž kvůli mlze nebylo vidět na krok. Opatrně jsem našlapoval jako šelma, která se vydala na lov. Louka byla podmáčená a rostly na ní velké trsy vysoké trávy. Bloudil jsem mokřinou a noseм nasával chladný vzduch. Znovu se mi podařilo zachytit svůdnou vůni. Vydal jsem se po stopě. Prošel jsem hustým cárem mlhy a za ním stála ona. Byla ke mně zády, takže nespátřila můj příchod. Její tělo

mělo bílou barvu, které matné světlo dávalo až stříbřitý nádech. Dlouhé hnědé vlasy jí sahaly až k malému, kulatému zadečku. Nad ním se v kříži pod hnědými hebkými prameny rýsovaly dva dolíčky. Připlížil jsem se zezadu a uchopil ji za pas, aby mi nemohla uniknout. Vyděšeně vydechla, tělo se nejdříve poddalo mým rukám, jako se list poddává větru, aby záhy ztuhlo. Stála tam nehnutě jako srna, kterou náhle při noční procházce po silnici ozářily reflektory auta. Zřetelně jsem slyšel svůj dech – vzrušený, přerývaný dech šelmy, která se sklání nad skolenou kořistí a každou chvíli zatne zuby do horkých cárů masa. Jemně jsem jí zasunul nos do vlasů, třel s ním o tvář, dýchal jí do ucha a vydával tlumený vibrující zvuk, jako když kočka vrní. Pod prsty jsem cítil, jak jí naskočila husí kůže. Přesunul jsem ruce pomalu po těle z pasu na prsa a přitiskl se k ní pánví. V tu chvíli se odněkud z mlhy ozvala pronikavá hudba... Najednou jsem nebyl na louce, ale v sále plném lidí. Ještě stále jsem ji objímal, ale ona byla oblečená a já nahý. Otočila se na mě. Snažil jsem se uniknout. Jednou rukou jsem si zakrýval přirození. Za druhou mě pevně uchopila a panovačně pronesla: „Zazpívej mi něco.“ Lidé kolem se začínali otáčet, dívali se na mě. Stál

jsem tam úplně nahý bez šance na únik a bál jsem se přiznat, že neumím zpívat...

Z trapné situace mě vysvobodilo až probuzení. Úlevu, že jsem v posteli a nemusím nikomu nic zpívat, vystřídalo rozčarování nad zvonícím mobilem, který se mi tak krutě vedral do snu a změnil jeho charakter. Z otevřeného okna do pokoje proudil chladný, vlhký vzduch. Venku jemně pršelo.

Na druhém konci signálu byla Lištička. „Ahoj, nebudím tě?“ zeptala se.

„Ježišmarjá, co je to za otázku. Holka nešťastná, víš kolik je hodin?“ zaúpěl jsem. „Děje se něco?“

Začínal jsem mít strach. Lištička byla typ holky, který by vám v noci nikdy sám nezavolał, pokud by to nebylo opravdu vážné. Ještě rozespalou hlavou mi problesklo několik katastrofických scénářů. Viděl jsem vraha, který s dýkou v ruce prochází jeden pokoj za druhým, zatímco ona se krčí za velkým staromódním křeslem v ložnici. Představil jsem si spalující požár a Lištičku, která se nemůže dostat ven. Stojí u okna ve třetím patře a s hrůzou hledí do ohně. Slyšel jsem šeptavé syčení plamenů a praskání skla ve dveřích a v zra-

dle nad postelí.

Z jejího tónu jsem však vycítil, že se k žádné akutní katastrofě neschyluje. „Hele, Dingo, potřebuju tě vidět. Nejlepší hned zítra. Je to hrozně důležité a ty jsi jediný, komu se s tím můžu svěřit.“

„Doufám, že nejsi těhotná,“ vybafl jsem rozespale. „I když vlastně... zrovna mně to může být úplně jedno. Co se děje? Potřebuješ s něčím pomoci? Proč jenom já?“

„Protože, no... protože jsi tak trochu magor, stejně jako já. A protože studuješ psychologii. Takže zítra odpoledne, kolem čtvrté u mě? Šlo by to?“

„No, šlo by to.“

„Tak díky a dobrou,“ prohlásila a zavěsila, aniž by počkala na moji odpověď.

„Dobrou,“ zamumlal jsem do telefonu, který mi neúprosným *tút, túť, túť* dával najevo, že už mě nikdo neposlouchá.

Natáhl jsem se zpátky na postel a snažil se přijít na to, co mi Lištička může chtít. Bylo to absurdní. Vzbudila mě uprostřed noci a stejně jsem na ni nedokázal být naštvaný.

Když jsme se potkali poprvé, udělala na mě ten nejhorší

dojem. Nesnášel jsem ji; její nedůvěřivost, kritiku, rýpavost, schopnost vyvracet mé argumenty, někdy hraničící až s demagogií. Zášť, kterou jsem k ní pociťoval, přecházela od vášnivého odporu k pohrdání. Ten malý spratek, syčel jsem si sám pro sebe, a ačkoliv jsem se pokoušel udržet klidnou tvář, moje nitro se křivilo vztekem. Co si o sobě myslí? Nemá ani patřičné vzdělání... vždyť ta malá mrcha nemá ani vysokou školu... a dohaduje se tady se mnou o věcech, kterým nemůže rozumět.

Jak už jsem řekl, navenek jsem zachovával klidnou povýšenost, ale kdyby měla tvář odrážet to, co se odehrávalo ve mně, lezly by mi oči z důlku jako šílenci, cenil bych zuby a rozkousal si rty do krve a spolu s ní by mi ze zkřivených koutků stékaly čůrky slin. Bože! Jak já ji nenáviděl! Nemohl jsem jí přijít na jméno tak dlouho, až jsem jednoho dne zjistil, že záměrně vyhledávám její za studena naservírovanou upřímnost. Nehodlala se kvůli mně měnit – a já ji za to obdivoval.

Lištičku bylo možné buď nenávidět, nebo milovat. Nepřešel jsem od nenávisti k lásce, nýbrž k respektu. Věřil jsem jí a vážil si jí. Přitahovala mě; to přiznávám. Nebyla to však

divoká, magická vibrace, kterou ve mně dokázaly rozprout některé kobylky. Chyběl tam opojný pulzující pocit, že ji musím mít; slast a utrpení spojené nerozlučně vjedno. Kdyby Lištička chtěla něco tělesného, nebránil bych se. Odmítnut ženskou náruč nepatřilo nikdy k mým nectnostem. Z její strany jsem ale nezachytil byt' jen záchvěv zájmu o to, abych si ji přehnul. Možná taky proto byla vzácnější a stálejší než mnohá kouzelná kočička, která mě zažehla plamenem, abych pak hořel týden, měsíc, nebo i jednu noc, a nakonec z dlaní sfoukl hromádku popela.

Ležel jsem v posteli a spánek nepřicházel. Jednou rukou jsem se natáhl po mobilu, abych zkontroloval čas. Byl sedmý květen, čtyři hodiny ráno a třicet pět minut k tomu. A aniž bych to tehdy tušil, byl jsem na začátku jednoho z těch podivných příběhů, které lidé do nich zapletení neradi vyprávějí, aby je ostatní nepovažovali za úplné bláznů.

Sen o plavání
Format RTF
/Users/Sinister/Documents/Moje sny
Created April, 28

Dnes v noci se mi zdálo, že jsem šel kolem jezera. Vůbec nebylo horko, ale měl jsem hroznou chuť zaplavat si. Strašně mě to lákalo. Sházel jsem ze sebe oblečení a sestoupil do vody. Plaval jsem v ní a cítil jsem se dobře. Přál jsem si, ať to nikdy neskončí.

2. Hrad

8. května

Taky znáte ten pocit, když se ráno probudíte, a nejste si jistí, jestli vaše vzpomínky jsou jenom malým drápkem, kterým se vám v hlavě v poslední chvíli zachytily snové vidiny, nebo pozůstatkem něčeho, co se událo? Byl to sen, či skutečnost? – otázka zavánějící šílenstvím. A stejně mám rád ten stav, kdy pomalu a zlehka kladu na misky rozvrzané váhy,

která se nazývá lidská racionalita, spleené hromádky poznatků a dívám se, jestli se rameno naklání směrem k pevné, rezavé misce skutečnosti nebo mlžné, vířivé misce snů.

Rozum a fantazie – dvě rodná dvojčata, která se mi vysmívají. Ve zkouškovém období, kdy chodím spát pozdě večer a pod víčky mi pochodují armády jmen, čísel a teorií, číhá tahle dvojice v pološeru a kuje proti mně s přidušeným chichotem pikle. Jen co se mysl ponoří do snového jezera, začnou ti dva šílený tanec nad hladinou. Doplnují se jako den a noc, každý přidá něco a já se potom probouzím po těžkých snech, v nichž řeším neřešitelné otázky a paradoxy, a v hlavě mi rezonují útržky teorie, o které nevím, jestli jsem ji do rána skoro celou zapomněl, nebo jsem se ji nikdy nenaučil, protože je pouze výtvozem těch dvou.

Někdy mi nezbyvá nic jiného než vzít do ruky telefon a zavolat některému z dobrých přátel z oboru a přeptat se, jestli mu útržek teorie něco říká – často mi z ní zůstane jenom jméno, část mechanismu nebo základní princip, na kterém je vystavěná.

„Viktore,“ začínám hovor a snažím se uhodnout, jestli tentokrát budu za pitomce, „slyšel jsi někdy o výzkumu,

který se zabýval tím, jak vnímají abstraktní malbu děti v západním světě a jak v Africe? Výsledkem mělo být, že evropské děti dokážou mnohem líp rozeznat abstraktní obrazce složené z tenkých čar, zatímco ty africké líp rozeznávají obrazce složené z ploch...“ Rozvíjím teorii a domýšlím, čím to může být způsobené. Na druhém konci je ticho – hrobové ticho. Slyším Viktorův dech, a když se konečně ozve, hlas mu zachvacuje panika, kterou mají pečliví studenti den před zkouškou, když zjistí, že se z nějakého nepochopitelného důvodu zapomněli naučit půlku učebnice. Nezbyvá mi nic jiného než uhasit požár děsu, který jsem ve Viktorovi zažehl, a přiznat, že sám nevím, jestli taková teorie vůbec existuje. Asi se mi o ní jen zdálo. Nebyl jsem si tím jistý. Slyším, jak Viktor nadává. Chápu ho, ale to mi nezabrání udělat mu to příště znovu.

Po probuzení jsem o nočním telefonátu s Lištičkou nic nevěděl. Ale vzpomínka na něj zůstala schovaná někde v asociační síti a čekala, až kolem poletí správný vzruch. Vybavil jsem si ji jako něco mlhavého, když jsem odcházel z kuchyně a snažil se vybalancovat talířek se smaženými va-

jíčky a hrnek v jedné ruce, zatímco na druhé jsem nesl noťas, ze kterého se energicky ozývala *My Perfect Drug*. Zachytil jsem drobný chomáček informace a chvíli si s ním pohrával, vážil jsem pro a proti, ale pořád jsem nevěděl, jestli je popisem snu nebo reality. Položil jsem notebook, vajíčka i hrnek na stůl a sáhl po mobilu. Důkaz o nočním hovoru mi zasvítíl do očí, železná miska skutečnosti dopadla s kovovým zařinčením na zem, zatímco její snové dvojče se vznášelo někde v prostoru na druhém rameni váhy.

Seděl jsem v Lištiččině pokoji zabořený do křesla, jehož masivní polstrování by dokázalo pojmut i většího chlapa, než jsem byl já. Cítil jsem se v něm starosvětsky pohodlně a nebyl jsem sám, stalo se oblíbeným kouskem vesmíru ne-jednoho z kamarádů, ji samotnou jsem v něm však nikdy sedět neviděl.

S Lištičkou jsem se vídal buď venku, nebo u ní. K sobě jsem ji nezval, ne snad kvůli nepořádku, protože když si vodíte slečny do bytu, nemůžete tam mít svinčík. Ten si může dovolit buď ten, kdo na ženské pokolení zcela rezignoval, nebo někdo, kdo si pořídil stálou známost se zálibou v uklí-

zení. Jenomže stálé známosti mají své nevýhody, třeba v tom, že stálost vyžadují i od vás. Lištičku jsem k sobě nevodil kvůli jedné relativně nestálé známosti, která bydlela ve vedlejší garsonce. Za dva roky, co jsme sdíleli společné patro, se mezi mnou a Klárkou rozvinulo oboustranně výhodné přátelství s benefitem.

Žárlivost v tom být nemohla, protože ani jedna na mě nežárlila. Přesto se vzájemně nesnesly. Klárka si hned od prvního setkání z nabídky Lištičku milovat nebo nenávidět vybrala druhou možnost a Lištička, která si vždycky víc rozuměla s mužským pokolením než s ženami, k ní zaujala naprosto jednoznačný postoj. Setkaly se celkem dvakrát a potřetí už jsem to riskovat nechtěl, protože tím, koho by ty dvě stáhly z kůže, bych byl nakonec já.

Pohledem jsem klouzal po obrazech rozvěšených po všech stěnách pokoje a Lištička mi vyprávěla o snu, který se jí včera v noci zdál. Bylo vidět, že nad ním hodně přemýšlela, protože mluvila plynule a nepřeskakovala z jedné věci na druhou, což se jí občas stávalo. Zavřela oči, aby se lépe soustředila. Lovila detaily ze své mysli jako malé zlaté rybky z hradní studny.

„Byla jsem na nějakém velkém setkání, které se odehrávalo na hradě. Potkala jsem tam spoustu lidí – známých i neznámých. Procházela jsem temnými, studenými zákoutími, až jsem našla tajnou chodbu. Na paty se mi lepily dvě zahalené ženy, snažila jsem se je setřást, ale nepodařilo se mi to. Vždycky když zjistily, že jsem zmizela, začaly se po mně pídit a našly mě. Vklouzla jsem do tajné chodby a ty dvě hned za mnou. Ústila do místnosti, uprostřed níž stál věštec v zeleném a ptal se mě, jestli nechci vyložit osud, že to může být důležité. Od prvního pohledu to nebyl žádný šarlatán, kdyby byl, tak by se přece neschoval v tajné komnatě. Byl tam jenom pro ty, co tuhle místnost najdou, a nemyslím si, že jich je hodně. Vlastně jsem se asi špatně vyjádřila. Nebyl tu pro nikoho. Byl to věštec, který měl nějaké poslání. A já věděla, že jsem část toho poslání, že to není náhoda, že jsem právě před chvílí objevila tajnou chodbu a jsem teď tady. Věštec se dal do výkladu. Už nevím z čeho. Jestli to bylo z nějaké misky s pískem, kterou jsem předtím zamíchala, nebo z něčeho jiného... V každém případě působil sofistikovaně. Nevyprávěl ani tak o tom, co mě čeká, jako spíš čeho si mám všimnout a jaká znamení jsou pro mě šťastná. Pochytila

jsem z toho strašně málo, snad jenom takový nejasný pocit, že můj osud je na dobré cestě...“

Lištička pokračovala, měla zavřené oči a hlavu pohozenou nazad. Její domácnost byla všechno jenom ne moderní. Kdyby se měla dostat do časopisu o bydlení, skončila by v rubrice *Katastrofy*. Nesourodý tmavý nábytek, staré malby rozvěšené náhodně po stěnách (něco reprodukce, něco snad i originály), hustý, zelený koberec, těžké závěsy...

Z křesla jsem měl výhled na dveře s ohmatanou klikou a na velkou postel kousek od nich. To je ironie, pomyslel jsem si, takhle velká postel a spí v ní sama... úplně zabítý potenciál. Z postele jsem sjel pohledem na knihovnu a pracovní stůl, všechno v tmavém dřevě, zabořeném do zeleného koberce. Malé lesní zvířátko, napadlo mě, zalezlé někde v kapradí mezi kameny. Najdeš ho tam, možná ho prozradí lesklý čumáček nebo zablýsknutí očí. Skloníš se, abys ho pohladil, a pokouše ti ruku. A pak – pak bude ještě s krvavými zoubky kňučet v úkrytu, zvedat čumák po větru a věřit, a čekat... jestli se náhodou nevrátíš, jestli to nezkusíš znovu, třeba alespoň ještě jednou...

Lištička narovнала hlavu a otevřela oči, čímž mě donutila

zase na chvíli předstírat, že dávám pozor.

„Pochytila jsem od věštky hrozně málo, ne že by mluvil záhadně. Právě naopak, byl stručný a jasný. Problém byl v těch dvou zahalených ženštinách. Ani jedna si nenechala věštit a ani jedné to věštec nenabídl. Týkalo se to jenom mě. Jenomže ty dvě došly k přesvědčení, že umí věštit přinejmenším tak dobře jako chlápek v zeleném, a neustále jeho výklad přerušovaly, opravovaly, doplňovaly; zkrátka do toho chudákovi kafraly, jak se dalo, a nepomohlo ani jeho několi-keré napomenutí, že on je tady věštec...“

Zelený věštec, přemýšlel jsem... proč zelený?

„*Zelená jako život, obrození, něco nového,*“ navrhoval Sigmund, moje psychologické alter ego.

„*Zelená jako Lištiččin koberec, zelená jako absint,*“ odpovědělo mi zhýralé umělecké já, kterému jsem říkal Vincent, a návrh hned doplnilo o zrakový vjem. Pohledem jsem sjel na prázdnou láhev absintu, kterou měla postavenou na knihovně. Alkohol moc nepila a většina likérů jí nechutnala, až na absint. Říkala mu „zelené zlo“, nebo taky „polibek pe-lyňkové víly“, „doušek z lesní tůňky“... a dalšími podobnými jmény. „*Možná si dala před spaním trochu absintu,*“ vtíral se

Vincent.

„Bud' zticha, Vincente,“ okřikl jsem ho, „ta láhev už tam stojí nejmíň půl roku.“

Lištička měla zase zavřené oči a mluvila tak rychle, že jsem ji téměř nestíhal. To, co mi vyprávěla, pro ni bylo příliš osobní, aby se na mě v tu chvíli dokázala podívat, respektive aby snesla pohled na to, jak se na ni dívám. Trochu se zhoupla v křesílku, takže se nacházela v jakémisi pololehu. S úsměvem jsem si uvědomil, že se vlastně nevědomě snaží o stejnou polohu jako na psychoanalytické pohovce, *a Sigmund mi to s příkývnutím potvrdil.*

„Když jsem opustila věštírnu, a tentokrát už bohudík sama, sedla jsem si na nádvoří venku pod širé nebe k plápolajícímu ohni. Kousek dál ve stínu stál nějaký hlouček lidí, přišli ke mně blíž a mezi nimi někdo byl.“

Lištička se odmlčela a polkla.

„Rozhodnuto bylo prakticky v tu chvíli, kdy jsme se střetli očima. Otočil se mým směrem a pak se odtrhl od zbytku a přišel ke mně. Jenom tak, jako by se nic nedělo. A já se chovala úplně stejně. Uvolněně. Usmívala jsem se na něj a povídala si s ním. Byl to zázrak...“

„*To teda byl,*“ odpověděli teď ve mně sborem Sigmund s Vincentem. Kdykoliv se totiž Lištičce někdo líbil, byla v jeho přítomnosti tak nervózní, že často nevydala hlásku. Krk jí ztuhl a každý pohyb vypadal jako škubnutí. Rozpaky se pokoušela maskovat otráveným a lehce znuděným výrazem. Lištička byla ve spoustě věcí *bud' a nebo*. Zamilování u ní byl mechanismus s naprosto záhadným a nejasným spouštěčem, který když se dal do pohybu, tak to stálo za to, a byla to vždycky vysilující záležitost plná velkolepých plánů a nadějí, slz, chvění a bolestivých pádů.

Občas jsem přemýšlel, jestli za nervozitou není něco skryto, nějaký příběh nebo trauma, o kterém nevím. V přítomnosti kamarádů se pohybovala lehce a přirozeně, pokud jí však o někoho šlo, ztratila se veškerá lehkost jako mlžný opar. Lištička si věřila ve spoustě věcí; v intimních vztazích ne. Jednou mi vyprávěla, že zkoušela s někým koketovat a bylo to jako operovat slepé střevo lopatou. Docela bych tomu přirovnání věřil.

Snažil jsem se přijít na to, proč vnímá vlastní touhu jako něco nepohodlného. I teď musela zapřít kus sebe, aby mi byla schopná vše vylíčit. Přišlo mi to směšné. Kdybych

si měl vyčítat každý sen, ve kterém jsem potkal přitažlivou slečnu, a nejenom potkal, asi bych se zbláznil.

V myslí se mi znovu vynořil Vincent. S chechtáním přistoupil k rozviklané kovové kartotéce, jedním prudkým trhnutím ji rozevřel a začal z ní vytahovat útržky erotických představ a vzpomínek. Zakázal jsem mu to, teď nebyla ta pravá chvíle.

Zvažoval jsem, jestli bych cítil výčitky, kdyby se v mých erotických snech objevovali muži.

Vincent sbrábl všechny útržky, natlačil je bez ladu a skladu do kartotéky a při zavírání s ní výhruzně práskl.

Nevěděl jsem, co do Lištičky kdo nasadil, co se to v ní pere. Snad to bylo způsobeno tím, že podle kategoriální typologie o dvou pólech, kterou jsme jednou vytvořili usazení na zdi Špilberku, se extrémně přibližovala typu lovce. Už je to pár let, muselo to být někdy v zimě, možná prosinec nebo začátek ledna. Jasně si vybavuju sněhové vločky, které se pomalu snášely do horké medoviny. Tehdy nám to přišlo jako průkopnická myšlenka, ale kdykoliv jsem ji zmínil před kýmkoliv dalším, řekl mi, že jde o „hroznou kravinu“.

Shodli jsme se na tom, že existují dva hraniční typy lidí,

podle toho, jak si vybírají partnera, a většina z těch, co potkáváme na ulicích, leží někde mezi nimi. Ten první je typ lovce; někoho potká, zamiluje se a chce ho. V tu chvíli je slepý. Kdyby kolem něj prošly stovky dokonalých potenciálních partnerů, lovec o ně nemá zájem, nevidí nikoho než jen toho jednoho nebo tu jedinou. Pokud city lovce nejsou z nějakého důvodu opětovány, začíná se posedlost ztrácet úplně stejně, jako z člověka opadává horečka, než zase potká někoho dalšího. Druhým typem je kořist, čekající na lovce, který by o ni projevil zájem. Je si s ním schopná opatrně něco začít, pokud jí není vysloveně nesympatický. A pokud jim to s lovcem dobře klapě, postupně se zamiluje.

S Lištičkou jsme byli oba lovci. Ale zatímco já jsem jako ostřílený zálesák líčil pasti dnes a denně, Lištička jako by se s tím sama v sobě nesrovnala.

„Víš,“ zaváhala a vytrhla mě z úvah, „ve chvíli, kdy jsme se oba setkali pohledem, věděli jsme, že k sobě patříme. Byli jsme jako dvě poloviny rozbité antické vázy, které se najednou čistou náhodou sešly v jednom zapadlém muzeu, aniž by věděly, že je něco takového vůbec možné. Ale bohužel to netrvalo dlouho, protože jsem se mu ztratila. Samozřejmě

ne úmyslně. Zapadla jsem totiž do škvíry. Byla v jedné místnosti úplně u zdi, úzká a neskutečně hluboká škvíra, a mně se do ní podařilo zahučet.“

„Ta škvíra tam byla schválně!“ pokračovala. „Bylo to mystické místo. Vždycky mě fascinovaly takové ty kouty, které vypadaly, jako že tam někdo něco špatně vyměřil, třeba někde v tovární hale nebo mezi zdí ohraničující pozemek a zdí domu, průchody tak úzké, že na první pohled nejsou určené k procházení, místa pod mostními pilíři a neudržovaná zákoutí v rozích zahrad... Škvíra v mém snu byla jedním z těch záhadných míst, která si chrání tajemství tím, že se tváří úplně obyčejně.“

Začínal jsem se v tom ztrácet. Tohle bylo moc na mě i na obě má právě bdící alter ega. *Sigmund nejistě okusoval konec tužky za pomyslnou psychoanalytickou pohovkou a Vincent na Lištičku koukal s otevřenou pusou a neskrýval obdiv k její čiré snové inspiraci.*

„No a já jsem do ní zapadla. Byla plná řetězů, které kroužily nahoru a dolů, a kdo se v nich vyznal, mohl se s jejich pomocí dostat kamkoliv. Taky jsem to zkusila, samozřejmě. Jenomže jsem brzo zjistila, že to není tak jednoduché, chce

to sílu a zkušenosti. A pokud mě to vyveze moc vysoko a já se neudržím a spadnu, mohlo by to mít neblahé následky. Zvážila jsem tedy všechna pro a proti a rozhodla se, že řežby nepoužiju, a než jsem se z té škvíry vydrápala po svých, on už byl pryč.“

Musím přiznat, že mě Lištička trochu zklamala, čekal jsem nějakou senzaci, něco... vlastně ani nevím co, ale rozhodně víc než jenom sen.

„Chceš to pomoci vyložit?“ nabídl jsem se, i když jsem neměl tušení, jak na to. *Divoce jsem gestikuloval na Sigmunda, který shrbený a zpocený prohraboval poličku za poličkou, vyhazoval z ní jednu knihu za druhou a tvářil se bezradně. Ani jeden z nás nevěděl, jak to interpretovat a nesklouznout při tom do spárů šarlatánství.*

„Ne,“ zarazila mě. *Sigmund se narovnal a bílým kapesníkem si otřel pot z čela.* Prudce zvedla ruku v gestu, které ji samotnou zaskočilo. Nervózně si prsty upravila vlasy, sáhla na stůl a vzala do ruky prázdný hrnek. Chvíli si s ním hrála. „Chci se tě na něco zeptat.“ Podívala se na mě, ale hned sklouzla pohledem a otočila se přes rameno, jako by čekala,

že za ní ve dveřích pokoje bude někdo stát. Čekal jsem. Pohledem teď směřovala ke špičce pravé nohy, sledovala ji tak úporně, jako by se chtěla přesvědčit, že patří skutečně jí.

„Existuje alespoň nějaká malá, miniaturní... zanedbatelná a tím pádem vůbec nepodstatná pravděpodobnost...“ odmlčela se.

„K věci,“ zasyčel jsem ostřeji, než jsem měl v plánu, ale byl jsem netrpělivý. Začínal jsem mít pocit, že ztrácím čas, že by mi bylo lépe někde jinde... někde, třeba... moje mysl se stočila k dlouhým hnědým vlasům a útlým nohám. Vybalil jsem si pohyb sukně, když kráčela po schodech... míhala se jako kyvadlo... doprava a zpět, doprava a zpět, doprava a zpět. Ten den jsem se na přednášce posadil těsně za ni. Z vývojové psychologie si nepamatuju nic... Ve svém snění jsem se prudce nadechl a vydechl. Vyfrknutý vzduch mě vrátil zpátky do reality.

„Tak jinak,“ pokračovala Lištička. Její pohled se zvedl a zabodl se do mě úplně stejně jako předtím do nohy. „Představ si takovou situaci. Máš sen, ve kterém se ti zdá o člověku, kterého si nikdy nepotkal. A nedokážeš vysvětlit jak, ale

máš pocit...“

Chtěl jsem znovu říct k věci, ale něco v jejím pohledu mi to nedovolilo.

Bude lepší, když ji nechám samotnou dojít tam, kam chce, obhájil jsem si ústup.

Někde v hlavě se cynicky zachechtalo psychologické alter ego. „Racionalizace, racionalizace!“ připomínal mi se vztyčeným prstem Sigmund.

„... máš prostě pocit, že ten člověk existuje, že prostě musí existovat,“ pokračovala. „A co víc, a teď se mi prosím nesměj, máš pocit, že ten člověk má ve stejnou chvíli stejný sen o tobě, že jste se jako... propojili.“

Bylo to k smíchu. Malá holka, která našla ve snu prince. Kdyby to nebyla Lištička. Kdyby to k ní naprosto nesedělo.

Lištička Romantička? Lištička Zasněná? Lištička Naivní? Představil jsem si ji v růžových šatech, blond vlasy natočené do hustých lokýnek a „ozdobené“ růžovými stužkami. V ruce točila malým parapletem s krajkovým lemováním. Oklepal jsem se. Podíval jsem se na ni. Přede mnou v menším otáčivém křesílku ve stylu šedesátých let seděla stará

dobrá Lištička, v domácích, dávno vyřazených odrbaných riflích a v černém tričku. Vlasy jí volně splývaly podél obličeje. Zabodávala se do mě očima.

Uznávám, že je Lištička poněkud svéhlavá bytost. Hádal jsem se s ní dost dlouho a dost intenzivně na to, abych věděl, jak racionální dokáže být a že svůj rozum umí používat s přesností skalpelu. Nepotřebuje moje rady a psychologické kecy. Jsem si jistý, že ve většině situací dokáže přesně vyvodit, co by měla správně udělat. Podezřívám ji, že to někdy dělá jenom proto, aby se tím pak neřídila. A i když se tu a tam chová jako praštěná, není naivní, a obávám se, že ani romantická.

Přemýšlel jsem, co odpovědět, potřeboval jsem čas. „Můžu pustit nějakou hudbu?“ Otevřel jsem její notebook, a než stačila zareagovat, spustil jsem *recently played*. Hudba v okamžiku naplnila celou místnost.

„Sweet Dreams od Marilynna Mansona?“

„To sedí, ne?“ Ušklíbla se.

Sny a přání jsou jako můry, které za dlouhých nocí nepokojně víří klidný vzduch lidských životů. Kolik jsem jich už zabil?! Utrhal jsem jim křídla a nechal je umírat v blátě.

Vnesl jsem do jejich houfu rozsvícenou lampu pochybností, v níž shořely na prach. Jsem vrahem snů, svých i těch cizích. A není se za co stydět, nejsem ani o zrnko popela horší než ostatní. Ale tvůj sen, Lištičko, jsem zabít nedokázal. Schoval jsem za zády lampu i sirky a bál se vydechnout, abych nesrazil na zem toho nočního motýla se slabými, dřevými křídly, který se jen zázrakem držel ve vzduchu.

„Možná je problém v tom, že jsi pořád sama,“ začal jsem opatrně.

Lištička přimhouřila oči. Chápal jsem ji. Přižívoval jsem její trápení a strach. „Víš, že jsem vybíravá,“ řekla tiše.

Na chodbě něco zavržalo a prásklo. Potom se ozvalo zadržování na parketách, které přešlo v jemný dusot tlapek na koberci.

„Schrödinger...“ a než jsem to stačil doříct, už se mi velký černý huňatý kocour otíral o nohu a hlasitě předl.

Skočil Lištičce do klína a ta mu zavrňela do ucha *Schröööding* a zabořila svoje malé prstíky do husté srsti. Kocour předl tak hlasitě, že to rezonovalo pokojem.

„Slyšela jsi někdy o Popperovi?“ zeptal jsem se. Lištička zavrtěla hlavou. „Popper je toho názoru, že některé vědecké

hypotézy nemůžeme potvrdit, pouze vyvrátit,“ vysvětloval jsem. „Představ si, že by se Schrödinger nenarodil jako černý kocour, ale měl by nějakou genetickou vadu. Byl by třeba albín. Nebo ne, počkej, byl by světle růžový – jako žvýkačka.“ Schrödinger předl a přivíral oči, jako by se mu nápad se světle růžovou srstí zamlouval. „Kolik koček musíš vidět, abys mohla říct, že neexistuje žádná růžová kočka?“

„Všechny.“

„Přesně tak, ale to je nadlidský úkol. Jako vědec většinou nemůžeš pozorovat celek, ale jenom některou z částí. Třeba jenom milion koček. A pokud žádná z nich nebude růžová, můžeš tvrdit, že kočky PRAVDĚPODOBNĚ růžové nejsou. Pravděpodobně. Protože se za určitých okolností může stát, že někde mezi miliardami koček, co jich na světě jsou, bude přece jenom jedna růžová. Anebo se kočky mohou měnit. Představ si, že je Schrödinger skutečně růžový, ale jenom v noci za úplňku ve čtyři hodiny ráno, a ty sis toho zatím nevšimla. A stejné je to s tvým snem. Nikdo ti nezaručí, že je to ve tvém případě naprosto vyloučeno, je to jenom velmi, velmi, velmi nepravděpodobné. Budu upřímný, jako téma diplomové práce bych si to nezvolil.“

„Děkuju, to mi stačí,“ odpověděla a položila Schrödingera na zem. Vstala z křesla. Následoval jsem ji do kuchyně a kocour se mi pletl pod nohy.

„Máš něco konkrétního v plánu?“ zeptal jsem se. Lištička sáhla po sáčku s kočičími granulemi a odsypala jich pár do misky. „Možná,“ odpověděla mi hlasem, který se mi ani trochu nelíbil.

Sen o lese
Format RTF
/Users/Sinister/Documents/Moje sny
Created May, 5

Včera v noci se mi zdál sen o lese, do kterého jsem se vypravil najít starý, vzácný obraz. Podle legendy měl být ukrytý někde v jeskyni zarostlé stromy a kapradím. Na kraji lesa stáli vesničané a varovali mě, že musím být opatrný, protože v něm žije Orion.

Procházel jsem pod stromy po úzkých stezkách, opatrně jsem našlapoval a naslouchal zvukům kolem. Občas někde zapraskala větvička.

Měl jsem zvláštní, elektrizující strach. Cítil jsem se jako před prvním milováním, nebo spíš před prvním vyvrcholením. Něco mělo přijít, něco velkého, nevěděl jsem co. Blížil jsem se k mýtině, na níž jsem tušil vchod do jeskyně. Rozhrnul jsem keř a objevil velkou černou díru vedoucí pod zem. Chtěl jsem rozsvítit lampu a vstoupit, když jsem si všiml, že ve stromě vedle ústí jeskyně je zabodnutý kovový šíp. Vzal jsem ho do ruky. Hrot měl tak ostrý, že jsem si o něj poranil prst. Na jeho končíku mě zaujala zelená pera, vytvořená jakoby z lístků nějaké rostliny. Orion.

Zaslechl jsem Anetčin hlas. Volala mě, prosila mě, ať nejdu dovnitř. Křičela na mě, ať uteču. Zahodil jsem lampu a rozběhl se ven z lesa. Utíkal jsem rozblácenou cestou a neustále se otáčel, bál jsem se, že mě do zad zasáhne šíp. Probudil jsem se ve chvíli, kdy jsem vyběhl ze stínu stromů ven na světlo.

3. Bára

17. května

Leželi jsme schoulení na posteli. Objímal jsem ji jednou rukou. Oba jsme ještě měli zrychlený dech a příjemně rozechvělá těla. Položila mi hlavu na prsa a zašeptala: „Děkuju.“

Pohládl jsem ji po vlasech.

„Tohle jsou jediné chvíle, kdy mám pocit, že skutečně žiju,“ vydechla.

Pohládl jsem ji ještě jednou. Bára sáhla rukou po mobilu, zkontrolovala čas a pak se mi zavrtala hlavou do podpaží. Ještě chvíli, než se bude muset vrátit z kafe s kamarádkou. Zářivé zelené oči měla zavřené, přemýšlela. Byla o dvanáct let starší než já, ale byla taky o dvanáct let moudřejší? Těžko říct. Navzájem jsme se potřebovali. Dával jsem jí pocit, že je ještě naživu, a ona mi poskytovala potřebný nadhled na určité životní otázky, které zodpoví jenom čas. Setkávali jsme se jednou až dvakrát za čtrnáct dní. Nežárčila na mé

ostatní milenky a neměl jsem ani potřebu je před ní tajit. Nemilovala mě a já nemiloval ji. Ale měl jsem k ní úctu, což se o spoustě slečen, které se za divokých večerů mihly mou ložnicí, nedalo říct.

Vyprávěl jsem jí o Lištičce a jejím snu. Ty dvě se neznaly a neměl jsem nejmenší zájem na tom něco měnit. Občas jsem zmínil Lištičku před Bárou nebo naopak. Byly to dva odlišné světy, které jsem udržoval oddělené, a jenom občas jsem vytáhl útržek vyprávění z jednoho, abych se jím pochlubil v tom druhém. Asi jako cestovatel, který vypráví udivenému publiku o exotických krajinách. Lištička byla malé zvířátko, nedůvěřivé, skryté, zranitelné i kousavé... ale byla svá. Vždycky! Nepředstírala, nenosila masku... vůči cizím byla tichá, k lidem se přibližovala opatrně, pozvolna, Lištičku bylo třeba si ochočit.

Bára, ostrá a opojná, působila dojmem, že se nebojí. Ale nebála se ve skutečnosti? Navazovala kontakty jako mávnutím kouzelného proutku a stejně rychle většinu z nich zahodila. Zatímco se Lištička krčila v kapradí a z dálky hodnotila cizince, který zavítal do jejího lesa, Bára tančila kolem ohně a naplňovala vzduch smíchem. Motala cizincům hlavy liké-

rem bezprostřednosti a získávala si je na svoji stranu.

Bářinou největší vadou byly její masky, které nedovolovaly běžnému pozorovateli nahlédnout pod povrch. Bára žila v kleci, kterou si s pomocí okolí vystavěla. Skutečná Bára byla zavřená, ven mohla jenom „Bára hodná dcera“, „Bára pilná“, „Bára pečlivá“, „Bára dobrá manželka“... Bára mě nemilovala, ale měl jsem něco, čemu neuměla odolat. Dokázal jsem na chvíli otevřít dvířka klece a pustit ji ven, jen tak na vycházku, než se zase vrátí domů, tak jak jí to velí „Bára zodpovědná“. Skutečná Bára je všechny nenáviděla, bublal v ní vztek. Kdyby mohla, nahází všechny fiktivní Báry na jednu hromadu a zapálí pod nimi oheň. Bára to nedokázala, jenom občas sekla drápem ven z klece, zalhala, podvedla manžela, ale hned nato zase poslušně a s úsměvem tančila kolem ohně.

Vyprávěl jsem Báře Lištiččin sen a čekal, že se tomu zasměje. Byla ale potichu. „Lištička je neskutečně šťastná,“ řekla po chvíli.

„Kolik máš ještě času?“ zeptal jsem se.

„Je sedm, takže něco přes hodinu,“ zašeptala a přitulila se.

„A ty nejsi šťastná? Manžel tě nehlídá, nežárlí na tebe...“

nedokončil jsem to. Bára zvedla hlavu a podívala se mi do očí.

„*Mluvíš hlouposti,*“ napomenulo mě škrobeně moje vychované alter ego, kterému jsem říkal Guth.

„Kecáš blbosti,“ řekla mi na rovinu Bára. „Manžel by na mě žárlil a hlídal by mě, ale neumí si představit, že bych mu byla nevěrná. Možná tak ještě se šéfem,“ zavrtala se hlavou zpátky do mého podpaží, „nebo s kolegou... ale určitě ne s nějakým klukem dvacet a něco, tak daleko jeho fantazie nesahá. Samozřejmě ví, že existují vztahy, ve kterých je žena starší, ale nejsou z jeho světa. Je to pro něj něco jako legenda nebo něco, co dělají celebrity, ale co se v normálním životě, v jeho životě, nestává. Je to hrozný suchar.“ Vzdechla si a položila hlavu zpátky.

„*Nedělej to, v žádném případě, nechej ji být... nechej ji v klidu...*“ Guth na mě výhružně mával prstem.

„*Hm,*“ procedil Vincent a znělo to jako zavrnutí; provokativní zavrnutí kocoura, který se právě chystá zatnout drápy do ubrusu a strhnout ho na zem i s čajovým servisem z míšenského porcelánu. To *hm* nakonec vyhrálo. Rozhodl jsem se strčit Báře prst to odevřené rány, trochu s ním zaš-

tárat a podívat se pod povrch. *Vincente, jsi strašný zvíře, když nespíš.*

„Viděla jsi ho stejně, než jste se vzali?“ zeptal jsem se.

„Chceš to opravdu slyšet?“ Bára se narovнала do sedu. Pak prudce vstala z postele, chtěl jsem jít za ní, ale rozmyslel jsem si to. U postele se válelo její rozházené oblečení. Bez něj odejít nemůže. Z kuchyně se ozvalo cinknutí skla a klepnutí lednice. Když se Bára vrátila, držela v ruce dvě sklenice s whisky.

„Napij se, na tohle vyprávění to budeš potřebovat. Já to budu potřebovat určitě,“ dodala a pořádně si lokla.

Zdálo se mi, že jsem na výletě v lese našel nějaké pobořené ruiny. Plápolal tam oheň, kolem kterého postávali lidé. Někdo říkal, že je tam i Orion. Stála u ohně a v ruce držela luk. Poprvé mi došlo, že Orion je žena. Šel jsem za ní, abych jí vrátil šíp. Díval jsem se na ni a chtěl jsem jí toho spoustu říct; třeba to, že jsem v jednom snu našel její jeskyni, že se jí nebojím, že chci mít její obraz pověšený na zdi - velký portrét, ze kterého na mě bude shlížet stejně nedotknutelná a nepřístupná jako Da Vinciho Ginevra de´Benci.

Najednou se začal zvedat vítr a shazovat stromy a kameny. Byl jsem si jistý, že to má na svědomí ona. Zároveň jsem ale věděl, že mě žádný z těch kamenů nezraní.

4. Kopat hrob

28. května

Květen je prý v téhle zemi nejkrásnější měsíc. Může za to jeho teplý dech, zelená kůže, orosené kosti a prokvetlé, voňavé maso. Zavřel jsem oči a měsíce mi jako postavy defilovaly pod víčky. Červen je tulák, špinavý od bahna, smrdící potem a zbytky alkoholu, kleje a utírá si svalnatou rukou mastné strniště na tváři. Červenec a srpen se mi představily jako dvojčata, jako dva pouštní poustevníci s rachitickými těly a dlouhými, kostnatými údy, které pokrývají cáry roucha a prach. A pak najednou září – antická tunika, bílá, červená, zlatá, na nohách sandály, v rukách svitek... Kde se stala ta změna? Zůstal jsem ještě chvíli ležet a zkoumal jsem svoje pocity. Co ve mně vyvolávají myšlenky na červen, červenec, srpen, září... Někde tam bylo něco skryté; magické zrcadlo, které dělalo z letních měsíců pokřivené zrůdy a podzimní měsíce přikrášlovalo zlatavou aurou.

Za chvíli budu mít po zkouškovém, přes prázdniny si najdu nějakou práci, pojedu na vodu, na chatu... probíral jsem plány. Nikde nic. A v půlce září bude po všem. Zpátky do školy. Něco se tam mihlo. Oči jsem měl pořád zavřené, ležel jsem na posteli v pokoji třikrát tři metry a snažil se to zachytit. Že by moje podvědomí prostě jenom obracelo smysl? Ne, bude tam něco víc.

„Kdyby ses místo těch blbostí radši učil na zkoušku,“ prohlásilo stroze moje rozumnější já, které nikdy nebylo tak významné, aby dokázalo svou ubohou existenci vytáhnout na opravdové alter ego.

„To je mentální cvičení,“ zasyčel na něj Sigmund. *„Je pro něj nesmírně důležité, aby se vyznal ve vlastních pocitech.“*

„Jo, a za chvíli vstane a půjde do hospody, jak to má v plánu,“ odseklo rozumné já, *„a na zkoušku se bude učit kdy?“*

„Na zkoušku se bude učit někdy jindy,“ odpověděl vlezle sladkým hlasem Sigmund, *„ted' to stejně nemá smysl, protože pokud se opije, což se může stát, tak stejně zapomene, co se naučil. Retroaktivní útlum!“*

„Ale on se neopije, protože tam bude i Lištička, a to na žádnou velkou pitku nevypadá.“ Rozumné já se nedalo jen tak

Děkuji Katce, Michalovi a Honzovi za podporu, rady a připomínky.

Děkuji svému prvnímu literárnímu kritikovi (ano, mluvím o Tobě, mami) za všechny nepříjemné pravdy, které se mi nezdráhal sdělit.

STRŮJCE SNŮ

MILOSLAVA ERIKA VESELÁ

Vydal: Filip Čenžák, Pan nakladatel
Holasova 1134/16, 700 30, Ostrava - Hrabůvka
jako svou 9. publikaci

Korektura: Mgr. Jana Válková

Sazba: Filip Čenžák

Obálka: Filip Čenžák

Tisk a vazba: Finidr, s.r.o., Český Těšín

Stran 216

První vydání

Ostrava 2016

info@pannakladatel.cz

www.pannakladatel.cz